

Libris användargrupp katalogisering 2022-04-22

Mötesdatum och tid: 2022-04-22

Plats: Kungliga biblioteket

Närvarande:

- Harriet Aagaard, sammankallande, Kungliga biblioteket
- Jörgen Boman, Västerås stadsbibliotek
- Ingela Dahlin, Nordiska Afrikainstitutet
- Tobias Danielsson, MTM
- Ingrid Dannberg, BTJ
- Daniel Flood, Kungliga biblioteket
- Isabel Folkesson, Göteborgs universitetsbibliotek (under punkt 1, 3-4)
- Eva-Lisa Holm Granath, Linköpings universitetsbibliotek
- Pär Johansson, Musik- och teaterbiblioteket
- Katja Naischtein, adjungerad sekreterare, Kungliga biblioteket
- Björn Nyqvist, Norrköpings stadsbibliotek (Götabiblioteken)
- Ulrika Orloff-Rodriguez, Stockholms stadsbibliotek
- Olof Osterman, Kungliga biblioteket
- Tuija Drake, Kungliga biblioteket (adjungerad under punkt 3-4)
- Johanna Robinson Aalto, Kungliga biblioteket (adjungerad under punkt 3-4)

§ 1. Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningarna godkändes och lades till handlingarna.

§ 2. Sammanslagning av poster

Systembibliotekarierna har nu fått ett verktyg för att kunna slå samman metadataelement från olika källor. Den nuvarande importlogiken bygger på att hela posten måste ersättas med en ny post. De nya importrutinerna har två tumregler: de manuella ändringarna får aldrig skrivas över med de maskinella och de länkade data får inte skivas över med de olänkade. Verktöget har funktioner för att lägga till ett metadataelement om det inte finns och ersätta metadataelement utifrån en prioriteringslista med sigler för metadataleverantörer. De nya importrutinerna har nu körts i några veckor i QA-miljö, men hittills bara med funktionen för tillägg av nya metadataelement påslagen. Vi kan redan se att posterna uppdateras med nya metadata och allmänt ser lovande ut.

§ 3. Libris samordning och Roadmap

Johanna Robinson Aalto, produktledare och Tuija Drake, förvaltningsledare, båda från förvaltningsområdet Samordna biblioteksväsendet och främja forskning (SBFF) informerade om librissamordning på KB.

Libris samordning KB är ett nytt KB-internt forum som startade under november 2021. Gruppen ska planera och prioritera i verksamhet som rör Libris. Frågor som de behandlar är bland annat:

- Prioritering av planerad systemutveckling
- Kommunikation
- Utbildningar och andra Librisrelaterade events
- Nystart av Libris utvecklingsråd

Libris utvecklingsråd har varit vilande sedan 2020 och kommer att startas upp igen i höst.

Den Roadmap som finns för planering av utveckling av Libris är än så länge inte publicerad externt. Den ändras ofta och det är inte förrän strax före releaser som vi vet vad som kommer i drift. Under projekttiden fungerade Roadmappen lite annorlunda. Detta måste förklaras och hur kommunikation ska skötas diskuteras i Libris samordning KB.

Användargruppen tyckte att det var bra att se vilka frågor som var aktuella, även om planeringen förändrades.

Eva-Lisa önskade att releasedatum kommunicerades i god tid. Johanna förklarade att de inte har fasta releasedatum. T.ex. finns datum för nästa release, 16 juni, men inte för höstens releaser. Eva-Lisa föreslog att informera librisbiblioteken om releasedatum när de finns.

Frågor om kommunikation diskuteras i Libris samordning KB, men en ny Libriskoordinator kommer att anställas som ska ta mycket av ansvaret för kommunikation. Libriskoordinatorn kommer att arbeta nära förvaltningsområdet Samordna biblioteksväsendet och främja forskning (SBFF). Johanna och Tuija såg fram emot att återfå en Libriskoordinator som kan ha en samlad blick över hela området med librisfrågor.

Arbete pågår med ett förstudiedirektiv för att i höst kunna göra en översyn och plan för förnyelse av flera libristjänster och andra tjänster som är beroende av Libris såsom Libris webbsök, Swepub sök, Libris fjärrlån, Låntagarbeställningar, Uppsök samt Biblioteksdatabasen. Det är alltså ännu för tidigt att säga något om planerna för ett nytt Libris webbsök och hur arbetet ska läggas upp som t.ex. med referensgrupper.

Utbildning diskuterades. Möjlighet till interaktion med läraren skulle vara önskvärt, inte enbart publicering av digitala kurser. Olika typer av kurser behövs. Pär påpekade att för musikkatalogisering krävs först en allmän katalogiseringskompetens. För nya katalogisatörer krävs en grund som förklarar vad katalogisering är.

Om KB tar fram ett grundmaterial kan andra utnyttja detta för utbildning.

§ 4. Libris formatteam – ny intern grupp

Johanna och Tuija informerade även om att Libris Formatteam/Formatgrupp har startat. Den består av metadataspecialister och formatutvecklare och ska gemensamt arbeta vidare med

utveckling av formatet i Libris. Till att börja med kommer gruppen att fokusera på Verk. Det finns ännu ingen tidplan för när arbetet med Verk blir klart. Det har gjorts en hel del under åren, men inget har blivit riktigt klart. Att samla olika kompetenser i Formatteamet är ett bra sätt att komma vidare.

§ 5. Återgång till förnyelsestruktur för användargruppen

Sammansättning och funktion i användargruppen diskuterades.

Harriet bad användargruppen berätta om hur de såg på sin egen roll i gruppen. Alla tyckte att det vara viktigt med en bred representation av olika typer av biblioteket och att sprida information om frågor som tas upp. De försöker att ta in synpunkter från andra och dela med sig av förda diskussioner, men beroende av organisation varierar det hur lätt det är. Vi enades om att detta är ett viktigt arbete.

Eftersom en bred representation är värdefull, beslöts att inte göra förändringar i sammansättningen av gruppen. Det är bra att det finns både stora och små universitet/högskolebibliotek, folkbibliotek och BTJ. MTM har tillkommit under 2021 och deltagande kommer att utvärderas. Utöver detta finns mångspråksrepresentation via Stockholms stadsbibliotek (tidigare Internationella biblioteket) och specialbibliotek genom Musik- och teaterbiblioteket. Förändringsstrukturen rör enbart universitet/högskolebibliotek och folkbibliotek. Dessa har delats in i grupp A och grupp B.

Harriet informerade om att förnyelse av gruppen inte har skett under 2021-2022. Det förslag som skickats ut inför mötet är att de två åren stryks och att nyval av grupp A görs 2023 och av grupp B görs 2024. Det medför att några ledamöter sitter längre tid än 2 + 2 år och att någon sitter en något kortare tid. Användargruppen stödde förslaget. Det innebär att vi kommer att skicka ut intresseanmälningar under hösten.

§ 6. Fler SPARQL-frågor har publicerats

Harriet gick igenom de [sökfrågor i SPARQL](#) som lagts ut på KB:s webb. Till exemplen finns kommentarer som anger förutsättningarna för sökningen. Ett exempel är att frågan om *Vilka språk finns Selma Lagerlöf översatt till* förutsätter att författaren finns som en länkad entitet under *:agent*. För att få bra resultat krävs kvalitet i Libris. Se vidare under nästa punkt.

§ 7. Kvalitet i Libris

Harriet inledde diskussionen med att visa en schematisk bild från FRBR (Functional Requirement for Bibliographic Records).¹ (Se bilaga 1)

Frågor att ta ställning till var:

- För vem katalogiserar vi?
- Vad är kvalitet?
- Vad är tillräckligt bra?
- Vilken roll har librisbiblioteken?

¹ FRBR finns nu beskriven i [LRM \(Library Reference Model\)](#) där Use cases finns beskrivna under 6.1, s. 97-99

Pär menade att det är viktigt att kunna identifiera olika utgåvor. Det finns brister i gamla poster i Libris som gör att detta inte är möjligt.

Eva-Lisa påpekade att det hela tiden kommer nya dubletter som borde slås ihop. Hon undrade även vad som ska finnas i Libris. Nu finns det e-pliktsposter som t.ex. kursbeskrivningar som inte borde finnas med.

Eva-Lisa och Ingela tog upp att många länkserverposter är av bristfällig kvalitet. Under åren har librisbiblioteken försökt förbättra metadata. Katja svarade att det kommer att bli en ny rutin för inläsning av länkserverposter från Alma som är ganska fylliga och kan på sikt berika även posterna från andra länkservrar.

Användargruppen menade att det är svårt att göra ett bra katalogiseringsarbete om man bara har det som en liten del av sina arbetsuppgifter. Det gäller särskilt om katalogisering är en ny arbetsuppgift. Det är även önskvärt att kunna specialisera sig.

Olof och Daniel informerade om att genom restantieprojektet kan inkomna böcker kopplas till poster i Libris när det finns en post. Det är då möjligt att ta ut olika typer av listor. Det möjliggör specialisering och är något som är under utvärdering.

§ 8. Katalogsupport

Harriet informerade om att det är mer effektivt att skicka länkar än skärmdumpar till Katalogsupporten. Det kommer ibland frågor som är svåra att ta hand om eftersom det inte är tydligt vilka poster som berörs. Ibland tar det bara längre tid att söka upp och åtgärda poster, ibland krävs ytterligare information från frågeställaren. Det går alltså snabbare att få svar om man skickar in en tydlig hänvisning till vad som ska åtgärdas.

§ 9. Övriga frågor

a. E-plikt

Isabel och Eva-Lisa tyckte att det var angeläget att diskutera poster från e-plikten även om inte Katja och Harriet har några svar. Det vore önskvärt att få med någon från e-plikten i diskussionen.

Katja berättade att e-plikten ligger utanför enheten Metadata och nationalbibliografin och att vi hittills jobbat parallellt, men att vi börjat samarbeta.

Vi försöker ta upp e-plikten på ett kommande möte.

Minnesanteckningar

Harriet Aagaard, sammankallande

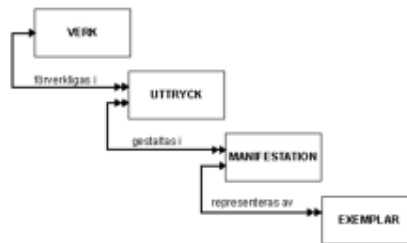
Bilaga 1

Varför katalogiserar vi?

Varför katalogiserar vi?

FRBR, 1997 (Functional Requirements for Bibliographic Records):

- Identifiera
- Hitta
- Välja
- Få tag i
- Navigera
- Upptäcka

Figur 1. Grundläggande relationer mellan entiteterna i grupp 1

LRM, 2017 (konsolidering av FRBR, FRAD, FRSAD)

